

กลวิธีการตอบปฏิเสธของชาวแคนาเดียนและชาวไทย

จริยาวรรณ เพชรทอง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ จริยาวรรณ เพชรทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุชาดา รัตนวณิชช์พันธ์)

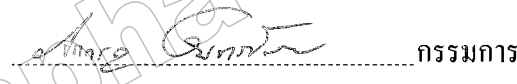
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุชาดา รัตนวณิชช์พันธ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ เจตนจำลอง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ อินทราไสย)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ดร.บุญรอด บุญเกิด)

วันที่ 10 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สุชาดา รัตนวณิชพันธ์ ประธานกรรมการ ที่ปรึกษานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจ และให้ความสนับสนุนอย่างเต็มที่ในทุกด้านที่สามารถทำได้ระหว่างการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณที่ ๆ และน้องที่เรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในรุ่นเดียวกันที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ รวมถึงคำปรึกษาต่าง ๆ ที่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยดีตลอดมา

ข้าพเจ้ายังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหารและเพื่อนครู โรงเรียนบ้านมะเดื่อ และโรงเรียนยางวิทยาคม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการปฏิบัติราชการแทนเมื่อข้าพเจ้าต้องขอลาหยุดเป็นครั้งคราวในระหว่างปฏิบัติราชการ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้และขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอยนวมในที่นี้ ที่มีส่วนให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเพื่อทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จริยาวรรณ เพชรทอง

52920411 สาขาวิชา: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร; ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ: กลวิธีการตอบปฏิเสธ/ วัจนกรรม/ เกียรติภูมิอาชีพ

จริยวรรณ เพชรทอง: กลวิธีการตอบปฏิเสธของชาวแคนาเดียนและชาวไทย

(REFUSAL STRATEGIES USED BY CANADIANS AND THAIS) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์:

สุชาดา รัตนวานิชย์พันธ์, Ph.d., จิราภรณ์ อินทราไสย, Ph.d., สมบูรณ์ เจตน์จำลอง, Ph.d. 88 หน้า
ปี พ.ศ. 2555

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการตอบปฏิเสธของชาวแคนาเดียนและชาวไทยในการตอบปฏิเสธวัจนกรรมการเชิญการขอร้อง การเสนอให้ และการแนะนำ โดยมีมุ่งเน้นศึกษาจากตัวแปรทางด้านเกียรติภูมิอาชีพและสถานภาพทางสังคม โดยตัวแปรด้านอาชีพ คือกลุ่มอาชีพนักศึกษาและนักธุรกิจที่พำนักอยู่ในประเทศแคนาดาถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างยิ่งไปกว่านั้นปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคม 3 สถานภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยสถานภาพสูงสถานภาพเท่าเทียมและสถานภาพต่ำกว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างชาวไทยที่พำนักอาศัยอยู่ในประเทศแคนาดาจำนวน 40 คน และชาวแคนาเดียนที่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 40 คน โดยแต่ละกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นสองกลุ่มย่อยคือ กลุ่มนักศึกษาจำนวน 20 คน และกลุ่มนักธุรกิจจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัย คือ แบบสอบถาม Discourse Completion Test (DCT) ออกแบบโดย Beebe, Takahashi and Uliss-Weltz (Beebe et al., 1990) สถิติที่ใช้ในงานวิจัยคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบความสัมพันธ์ Chi-square ผลสรุปจากการวิจัยปรากฏดังนี้

1. กลวิธีการตอบปฏิเสธแบบอ้อมถูกใช้โดยกลุ่มตัวอย่างชาวไทยและชาวแคนาเดียนมากกว่ากลวิธีการตอบแบบตรงในทุกวัจนกรรมกลวิธีการตอบปฏิเสธแบบอ้อมที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุดเป็น 3 อันดับแรก คือ กลวิธีการตอบปฏิเสธโดยให้เหตุผล การตอบปฏิเสธโดยแสดงความเสียใจ และการตอบปฏิเสธโดยแสดงความซาบซึ้ง

2. ไม่พบความแตกต่างทางนัยสถิติของกลุ่มตัวอย่างกับความแตกต่างด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาและนักธุรกิจทั้งสองกลุ่มใช้กลวิธีการตอบปฏิเสธแบบอ้อมมากกว่าแบบตรง และกลวิธีการตอบปฏิเสธแบบอ้อมที่ปรากฏความถี่มากที่สุดคือ กลวิธีการตอบปฏิเสธโดยให้เหตุผล ทั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างนักธุรกิจใช้กลวิธีในการตอบปฏิเสธแบบตรงมากกว่ากลุ่มที่เป็นนักศึกษา

3. พบความแตกต่างทางนัยสถิติระหว่างสถานภาพทางสังคมกับการใช้กลวิธีในการตอบปฏิเสธ กลุ่มตัวอย่างชาวแคนาเดียนใช้กลวิธีการตอบแบบตรงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวไทยในสถานภาพต่ำกว่าและสถานภาพเท่าเทียมกลุ่มตัวอย่างชาวไทยในสถานภาพสูงกว่าใช้กลวิธีการตอบแบบตรงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวแคนาเดียน

52920411 MAJOR: ENGLISH FOR COMMUNICATION; M.A. (ENGLISH FOR COMMUNICATION)

KEYWORDS: REFUSAL STRATEGIES/ SPEECH ACT/ OCCUPATION PRESTIGE

CHARIYAWAN PHETKONG: REFUSAL STRATEGIES USED BY CANADIANS AND THAIS. THESIS ADVISOR: SUCHADA RATTANAWANITPUN, Ph.D., JIRAPORN INTRASAI, Ph.D., SOMBOON CHETCHUMLONG, Ph.D. 88 P. 2012.

The purpose of this study was to investigate the refusal strategies used by Canadians and Thais in the refusal to invitation, request, offer and suggestion. This study also focused on studying variables related to the occupation prestige and the social status. Concerning occupation variable, a group of students and businessmen studying and living in Canada were selected as subjects. In addition, the subjects which were three types of social status were studied including higher, equal and lower status. There were 40 Thai people who resided in Canada and 40 Canadians citizens participating in this study. Each group was divided into 2 subgroups as 20 students and 20 business people. The instrument in this study was the Discourse Completion Test (DCT) which was designed by Beebe, Takahashi and Uliss-Weltz (Beebe et al., 1990). The data were analyzed by using the frequency, the percentage and Chi-Square.

The following results were concluded from the research:

1. The indirect refusal strategies were used by sample group of Thais and Canadians than direct refusal strategy in every speech act. The top three indirect refusal strategies used by the subjects were giving the reason, statement of regret and consideration of the interlocutor's feeling.
2. There was no significant difference in the subjects with different occupations. Both students and businessmen used the indirect refusal strategies more than the direct refusal strategy. The indirect refusal strategies used with the highest frequency by the subjects was giving the reason strategy. Also business people used direct refusal strategy more than the group of students did.
3. There was significance between the social status and the refusal strategies. Canadians used the direct refusal strategy more than Thais with lower and equal status. Thais with higher status used the direct refusal strategy more than Canadians.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	5
คำถามของงานวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทฤษฎีงานปฏิบัติศาสตร์.....	9
วัจนกรรม.....	10
วัฒนธรรมกับวัจนกรรม.....	12
วัจนกรรมการตอบปฏิเสธและกลวิธีการตอบปฏิเสธ.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมการตอบปฏิเสธ.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
กลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
การจัดการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	29
ตอนที่ 1 ประเภทของกลวิธีการตอบปฏิเสธในวัฒนธรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ชาวไทย.....	29
ตอนที่ 2 ประเภทของกลวิธีการตอบปฏิเสธในวัฒนธรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ชาวแคนาเดียน.....	32
5 สรุปและอภิปรายผล.....	40
สรุปผล.....	40
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย.....	45
ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก.....	52
ภาคผนวก ข.....	57
ภาคผนวก ค.....	59
ภาคผนวก ง.....	63
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความถี่และร้อยละของกลวิธีการตอบปฏิเสธแบบตรงและแบบอ้อม ในวัจนกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทย.....	30
2 ความถี่และร้อยละของกลวิธีย่อยของการตอบปฏิเสธแบบอ้อมในวัจนกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทย	31
3 ความถี่และร้อยละของกลวิธีการตอบปฏิเสธแบบตรงและแบบอ้อมในวัจนกรรม ต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างชาวแคนาเดียน.....	32
4 ความถี่และร้อยละของกลวิธีย่อยของการตอบปฏิเสธแบบอ้อมในวัจนกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างชาวแคนาเดียน.....	33
5 ความถี่และร้อยละของกลวิธีการตอบปฏิเสธของกลุ่มตัวอย่างชาวไทย และชาวแคนาเดียนจำแนกตามเกียรติภูมิอาชีพ.....	34
6 ความถี่และร้อยละของกลวิธีย่อยของการตอบปฏิเสธแบบอ้อมของ กลุ่มตัวอย่างชาวไทยและชาวแคนาเดียนจำแนกตามเกียรติภูมิอาชีพ.....	35
7 ความสัมพันธ์ของกลวิธีการตอบปฏิเสธและเกียรติภูมิอาชีพของ กลุ่มตัวอย่างชาวไทย.....	36
8 ความสัมพันธ์ของกลวิธีการตอบปฏิเสธและเกียรติภูมิอาชีพของ กลุ่มตัวอย่างชาวแคนาเดียน.....	37
9 ความถี่และร้อยละของกลวิธีการตอบปฏิเสธของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยและชาว แคนาเดียนในสถานภาพสูงกว่าผู้ตอบปฏิเสธ สถานภาพเท่าเทียมผู้ตอบปฏิเสธ และสถานภาพต่ำกว่าผู้ตอบปฏิเสธ.....	37
10 ความสัมพันธ์ของกลวิธีการตอบปฏิเสธของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยและชาวแคนาเดียน ในสถานภาพสูงกว่าผู้ตอบปฏิเสธ สถานภาพเท่าเทียมผู้ตอบปฏิเสธ และสถานภาพต่ำกว่าผู้ตอบปฏิเสธ.....	38